

SOCIAL OMSORG
Avdelning funktionshinderomsorg
Susanne Otasevic

Slutrapport avseende införandet av IBIC- Individens behov i centrum på avdelning funktionsnedsättning

Inledning

Individens behov i centrum, IBIC, är ett behovsinriktat och systematiskt arbetssätt för att arbeta med vuxna personer oavsett ålder eller funktionsnedsättning utifrån socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). IBIC är en vidareutveckling av Äldres behov i centrum, ÄBIC.

IBIC utgår från individens behov, resurser, mål och resultat inom olika livsområden i det dagliga livet. Handläggare och utförare använder Internationell klassifikation av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa, ICF, som gemensamt tankesätt och språk.

Med ett systematiskt arbetssätt beskrivs nuläge, mål och resultat med strukturerad dokumentation. Det ger säkrare överföring och återanvändning av information.

Målet är att individen får sina behov beskrivna på ett likvärdigt sätt i hela landet och att individen får möjlighet att stärka sina egna resurser avseende genomförande av aktiviteter och delaktighet.

IBIC ger även ett stöd i samtal med anhöriga för att beskriva deras situation och behov av stöd.

Socialstyrelsens målsättning är att fler kommuner ska börja utreda enligt IBIC då socialstyrelsen menar att denna arbetsmetod:

- **Stärker individens delaktighet**
Individens och anhörigas delaktighet stärks i utredning, planering och genomförande av insats samt i uppföljning av beslutad insats.
- **Underlättar samarbete**
Underlättar samarbetet mellan professionella och med anhöriga och individen.
- **Mer likvärdigt och rättssäkert**
Utredningar och genomförandet av insatser blir mer likvärdiga och rättssäkra eftersom handläggarna och utförarna använder samma arbetssätt och gemensamma begrepp.
- **Gör det tydligt för utföraren vilket stöd individen behöver**

Tydligt beskrivna behov och mål ger utföraren bättre förutsättningar att välja arbetssätt och metoder. Utförarens roll att kontinuerligt planera och följa upp genomförandet tillsammans med individen kan utvecklas och stärkas.

- **Gör det lättare att följa upp behov och mål**

Det blir lättare att följa upp resultatet för individen och värdera valet av arbetssätt och metoder. Strukturerade uppgifter och resultat kan också sammanställas på gruppnivå och utgöra underlag för beslut om exempelvis kvalitets- och verksamhetsutveckling.

Bakgrund/syfte

Beslut togs i socialnämnden den 18 juni 2014 om att införa arbetsmetoden ÄBIC, Äldres Behov I Centrum den 1 september 2014. ÄBIC har sedan dess vidareutvecklats och ingår sedan den 1 september 2016 i IBIC.

Socialnämnden tog den 9 november 2016 beslut om att införa individens behov i centrum, IBIC och att påbörja implementeringen våren 2017.

Behov fanns på avdelning funktionsnedsättning att få en enhetlig utredningsmall. Uppföljning av beviljade insatser var ett prioriterat fokusområde och genom IBIC's uppföljningsdel ges möjlighet att få fram resultat genom en systematisk uppföljning.

Avdelningen har valt att utreda även barnen enligt IBIC, i avvaktan på att Socialstyrelsen utvecklat en egen process för denna målgrupp. Till viss del har arbetsmetoden anpassats för att möta behoven av dokumentationen för barn och unga med funktionsnedsättning.

Sedan 1 april 2018 utreder biståndshandläggarna på avdelning funktionsnedsättning enligt IBIC.

Arbetssätt

Planering

Avdelningen startade en planering för införandet och implementeringen av IBIC våren 2017. Hösten 2017 upprättades en projektplan. Utbildningssatsningar för handläggare och utförare påbörjades november 2017.

Utbildning

Gemensamma utbildningsdagar hölls avseende IBIC och ICF med biståndshandläggare på avdelning funktionsnedsättning samt avdelning för äldre. Personal från egen regi och personal från privata utförare inbjöds till dessa informationsdagar.

På avdelning funktionsnedsättning inbokades ett flertal tillfällen för litteraturstudier, workshops samt kollegiegranskningar.

För att kunna förstå IBIC behövs en gedigen utbildningsplan, där övningar och reflektioner är av stor vikt för införandet av IBIC.

Kommunikation

Regelbundna möten med Socsupport för att få verksamhetssystemet att fungera. Informationsmöten med avdelning äldre hölls för att kommunicera förändringar i Pulsen Combine. Regelbundna möten med egen regi inför uppstarten hölls. KommunikERING med webstrateger på kommunledningskontoret för att gå igenom informationsmaterial.

Implementering

Från och med 1 april 2018 utreds alla nya ansökning enligt socialtjänstlagen SoL och begäran enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, enligt den nya arbetsmetoden IBIC.

Kvalitetssäkring

För att säkerställa att projektet uppfyller projektmålen är kvalitetssäkringsarbetet viktigt. Kvalitetssäkringsarbete utfördes av projektledare tillsammans med styrgrupp. Detta innebar att korrigeringar kunde läggas in på ett tidigt stadium och det blev få ändringar av större omfattning.

Kvalitetssäkring sker i detta projekt genom att:

- Riskanalys genomfördes kontinuerligt och åtgärder vidtogs för att minska eventuella risker som projektet kunde stöta på vid införandet av IBIC.
- Pilotgruppen fick tillgång till acceptansmiljön i Combine´s IBIC processer, under början av 2018. Utifrån en manual testade projektet versionen samt lämnade skriftlig rapport, så kallat testprotokoll om vad som fungerar och vilka buggar som upptäckts.
- Styrgruppsmöten hölls en gång per månad.
- På arbetsplatsträffar samt planeringsdagar gavs möjlighet till biståndshandläggarna att reflektera och lämna synpunkter samt sina farhågor inför förändringarna vid införandet av IBIC.

Erfarenheter

De goda förutsättningar avdelningen hade, låg till grund för att projektet kunde hålla den planerade tidsplanen. En projektledare anställdes för att planera, organisera implementeringen av IBIC. Biståndshandläggarna deltog aktivt i planering och införandet av IBIC, deltog i workshop samt testmiljöer i Pulsen Combine. En förutsättning för ett lyckat projekt är att ha ett klimat som stimulerade till öppenhet och lyhördhet.

Både kund (av system) och projektet hade fokus på det långsiktiga målet. Projektet hade en god samverkan med andra kommuner och FOU vilket starkt bidrog till ett effektivt arbete med snabbt informationsutbyte och ett bra samarbetsklimat

Projektet föreslår att man i framtida projekt inkluderar alla intressenter i planeringsversionen.

Mål

De enskilda ska få sina behov beskrivna på ett likvärdigt sätt, individen får möjlighet att stärka egna resurser vid genomförandet av aktivitet och delaktighet.

Antal brukare med individuellt utformade mål enligt IBIC ska uppgå till minst 50 % 2018.

Ändringsönskemål

Projektledningen har under projektets gång fått arbeta med att hålla projektets ambitionsnivå inom de i projektplanen givna ramarna. Många engagerade medarbetare har kommit med önskemål om tillägg och fördjupning till det i projektplanen specificerade projektet. Dessa önskemål är tillvaratagna och tillägg av rutiner och mallar är skapade.

Restlista

Ändringsönskemål gällande verksamhetssystemet Pulsen Combine ligger utanför projektets ram. Önskemålen har vidarebefordrats till systemansvarig inom Täby kommun.

Avgränsning

Utbildningssatsningen avsåg i första hand biståndshandläggare på avdelning funktionsnedsättning.

Sammanfattning

Systematisk uppföljning är fortfarande ett utvecklingsområde på avdelning funktionsnedsättning, men projektet uppger att de nu använder det systematiska arbetssätt IBIC vid alla utredningar, samtliga mål har mätts och kommer bli uppfyllda inom tidsplan.